

Romanul de Analiza Psihologica: Padurea spanzuratilor de Liviu Rebreanu

Primul roman psihologic din literatura noastra este inspirat dintr-o intamplare reala. Emil Rebreanu, nascut la 17 decembrie 1891, fratele scriitorului si subofiter in armata austro-ungara, a fost spanzurat la Ghimes pe data de 14 mai 1917 cand incerca sa dezerteze pe frontul romanesc. In 1920 Liviu Rebreanu face o calatorie la Ghimes si descopera mormantul fratelui sau. Astfel, aceasta calatorie si o fotografie il determina sa scrie romanul "Padurea spanzuratilor". Fotografia respectiva in care era reprezentata o padure de spanzurati in spatele frontului austriac dinspre Italia a vazut-o in anul 1918 la un prieten cand mergea la o conferinta de pace.

"Padurea spanzuratilor" este romanul unei constiinte, un roman al dilemelor tragice, un roman psihologic, care deschide un drum larg prozei psihologice romanesti. Mai precis, "Padurea spanzuratilor" este romanul clarificarii unei constiinte. Scrierea are si valoarea unui roman realist, in care ne ofera o imagine realista a primului razboi mondial.

Pe fundalul evenimentelor tragice din primul razboi mondial, tanarul Apostol Bologa, roman din Transilvania integrata pe atunci in Imperiul Austro-Ungar, traieste o experienta cu implicatii existentiale, in limitele ei notiunile: viata, moarte, iubire, datorie, Dumnezeu, suferinta si izbandire isi schimba continutul.

Rebreanu isi realizeaza eroul prezentandu-i viata la nivelul a doua timpuri: trecutul infatisat prin retrospectiva asupra copilarii si adolescentei personajului si, prezentului cuprinzand partea ultima a vietii, aceea in care, muștrătat launtric de partea de vina pe care o avea in condamnarea lui Svoboda, Bologa se indreapta si el spre spanzuratoare. Cauza dramei lui Apostol Bologa este obiectiva, deci si ea este justificata psihologic, prin comportamentul eroului, ea devine si o problema de psihologie sociala. Moartea devine astfel o izbavire caci absolve eroul de orice posibila muștrătare de constiinta si de aceea Apostol Bologa o astepta cu seninatate.

Apostol Bologa, ca personaj literar este conceput in cea mai moderna viziune, corelata cu cea a romanului european. Prin psihanaliza a impus o imagine in straturi suprapuse, a psihicului individual spre forme psihice colective (cele trei straturi "sinele", "eul" si "supraeul"). Psihanaliza s-a preocupat de energiile ce zac in stratul din afund si de modul cum instantele superioare le cenzureaza si le convertesc.

Procesul de constiinta al personajului incepe chiar in clipa executiei lui Svoboda, cand Bologa simti ca "flacara din ochii condamnatului i se prelingea in inima ca o imputare dureroasa". Ulterior, bravand din nevoia de a le demonstra celor din jur si mai ales lui, juste sentinte la care subscrie, personajul confera faptul ca increderea i se clatina. De altfel, intalnirea cu Klapka joaca un rol important in evolutia sufleteasca a lui Bologa si dupa ce primul ii destainuie motivele mutarii sale pe frontul rusesc, o ura il va face pe locotenentul roman sa vada altfel razboiul. Se contureaza inca

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

de pe acum, marea drama a lui Bologa: nonconcordanta intre teoria sa despre patrie si realitatea cruda a razboiului.

Adevarata trezire a constiintei etnice a tanarului roman se petrece atunci cand este instiintat ca peste cateva zile, divizia lui va fi mutata pe frontul din Ardeal. Gandul dezertarii i se infiltreaza in minte mai intai nebulos, ca o posibilitate, pentru a deveni hotarare atunci cand generalul ii refuza mutarea pe un alt front.

Dinamica traiirilor sufletesti ale eroului este urmarita si in timpul a doua evenimente cheie. Primul l-a constituit discutia cu un prizonier neamt adus la Lunca si interogat, Apostol Bologa serveste ca interpret iar cuvintele prizonierului, "dar roman ca dumneata", ii trezesc in suflet nevoia adanca de disculpare. In aceste conditii, dezertarea constituie una dintre formele posibile de izbavire, singura pe care o vede.

Al doilea eveniment este convocarea lui Bologa la comandamentul diviziei, pentru a face parte din curtea martiala ce urma sa condamne niste tarani acuzati de spionaj. Drumul facut cu masina spre comandament constituie una dintre cele mai bune descrieri ale romanului. Constiinta dilata ceea ce vede ochiul, incat cei sapte tarani spanzurati sunt multiplicati la nesfarsit, iar drumul capata proportii incredibile putin mai tarziu, coplezit de impresia asemanarii spanzuratilor cu Svoboda. Ziua faustiana a lui Bologa incepuse si, pentru a nu mai incheia un pact cu diavolul incearca sa dezerteze, in aceeasi noapte, pe frontul romanesc, dar este prins, judecat si condamnat. Autorul urmareste cu o rara forta de penetratie psihologica ultimele ore ale existentei personajului: invalmasirea gandurilor, renuntarea la aparare, drumul pana la locul executiei, momentele in care condamnatul nu-si recunoaste propriul nume scris pe cruce, pana la lumina apoteotica din final, izbucnita in ochii lui Bologa, odata cu primele raze ale soarelui, ca intr-o noua Geneza in care Omul este proiectat pe fundalul Universului.

"Padurea spanzuratilor" este construita in intregime pe schema unei obsesii. Aceasta se instaleaza in inconstient odata cu asistarea la scena spanzurarii lui Svoboda: in momentul mortii, o lumina mare i se raspandeste pe figura. Din acea clipa lui Bologa ii este sete de lumina, aceasta devine "glas" al neamului catre personajul care se indreapta ca un halucinant. Ulterior, avand misiunea de a distruge un reflector din zona inamicului, Bologa isi simte sufletul sfasiat pentru ca pierduse "dezmiardarea razelor tremuratoare". Dupa ce reflectorul este spart, imaginea luminii il ridica pe cel ucis la dimensiunile divine.

Chemarea neamului se mai aude o data in clipa sosirii la locul executiei sale cand, ridicand ochii vede lucirea alba a spanzuratorii in care "se deslusea ceva straniu".

Criticii literari au vazut in acest roman prima realizare remarcabila a prozei psihologice romanesti.

Ca si Dostoievski, Rebreanu analizeaza traiirile sufletesti ale omului in clipa trecerii in nefiinta, de data aceasta, sub lumina rasaritului catre care se indreapta "insetati" ochii condamnatului, el

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

devine un nou Crucificat, dobandind iertarea.